

Cena numeru
40 mk.

Cena prenumeraty:

w Łodzi

Miesięcznie „ 700.

z przes. poczt.

Miesięcznie „ 750

poza Łodzią egz. 32

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 6059 4

Należność pocztowa

opłacona ryczałtem.

istnieni-

Redakcja i Ad.

w ŁODZI

Al, Keśoluski

TELEFON 28.

Łódź

ROZWIŃ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 21 lipca 1922 roku

Protest.

Od wydziału Wykonawczego Zrzeszeń Pracowników Sądowych Rzpl. Polskiej otrzymano następujący list:

W „Głosie Polskim“ z dnia 18 lipca r. na str. 1—ej zaznaczono, że w związku z powołaniem na premiera p. W. Korfatego złożono protesty, a między innymi od Stowarzyszenia Pracowników Sądowych.

Jest to wiadomość zupełnie fałszywa, gdyż Pracownicy Sądowi żadnego protestu, w związku z powołaniem p. Korfatego na premiera nie zgłaszali i zgłaszać nie myślą.

Jeżeli w jakiegokolwiek redakcji znalazł się taki protest, to jest on sfałszowany, gdyż prawdziwy musiałby być opatrzony podpisami Wydziału Wykonawczego Zrzeszeń Pracow. Sądowych Rzplitej Polskiej.

Prezes Wydziału Wykonawczego M. Mała p. wicz. (8)

Po odmowie p. Naczelnika Państwa.

Nastroj w Sejmie jest dziś niesłychanie ciężki. Sprawa tworzenia rządu, według opinii wszystkich przewodniczących klubów, stanęła na martwym punkcie. O zebraniu się Komisji Głównej niema nawet mowy, mimo że Naczelnik Państwa odesłał p. Korfatego „do jego mandatariuszów“, rozumiejąc prawdopodobnie przez to Komisję Główną lubo najwłaściwszą drogą jest skierowanie sprawy zatargu na plenum Sejmu.

Stronnictwa większości są przeciwne zwolnieniu Komisji Głównej, ponieważ uważają, że Komisja zrobiła swoje dysygnując kandydata na premiera, który dotychczas nie jest o balony, albowiem obalenie może nastąpić tylko przez głosowanie w pełnej Izbie. Lewica natomiast jest przeciwna zasadniczo funkcjonowaniu Komisji Głównej opartej prawnie na uchwałach Sejmu z 16 i 17 czerwca.

Na zapytanie skierowane dziś przez współpracownika „Gazety Warszawskiej“ do

wszystkich prawie przedstawicieli klubów sejmowych jakie widzą sposoby wyjścia z impasu—odpowiedzi były różnorodne. Przedstawiciele stronnictw umiarkowanych twierdzą, że dokonane zostało z ich strony wszystko aby przesilenie rządowe zlikwidować i dlatego nie wjedzą zgola powodu do schodzenia z dotychczasowej zasadniczej podstawy prawnej.

Od odpowiedzi przedstawicieli stronnictw lewicowych były bardzo chaotyczne wskutek tego, że stronnictwa lewicowe odbywają wciąż jeszcze narady z których żadne jeszcze konkretne wnioski lub propozycje w kierunku zlikwidowania zatargu prawnokonstytucyjnego nie wypłynęły.

Krają dziś w Sejmie pogłoski, jakoby p. Moraczewski i Rataj zwrócili się do K.P.K. i propozycją nawiązania rokowań, jednakże K.P.K. miała odpowiedzieć, że nie może traktować oddzielnie od bloku stronnictw umiarkowanych.

Pogłoski o rezygnacji p. Naczelnika Państwa.

Z kół miarodajnych „Kurjer inf.“ otrzymał wiadomość, że pogłoski o wygotowaniu przez Naczelnika Państwa pisma rezygnacyjnego są bez podstawne.

Odpowiednie decyzje w tej

sprawie mogą być powzięte dopiero po wyjaśnieniu się sytuacji w Sejmie, w którym w chwili obecnej toczą się dopiero narady nad ustaleniem poglądu większości. (8)

Lewicowy organ contra p. Naczelnikowi Państwa.

WARSZAWA, 20 i 17 (AW) „Gazeta Warszawska“ zamieszcza wiadomość, że poznański „Przegląd Poranny“ pismo lewicowe, zbliżone do klubu rad ludowych, zamieszcza artykuł p. Tadeusza Jankowskiego, ostro krytykujący

odmowę Naczelnika Państwa podpisania nominacji p. Korfatego. I stwierdza, że ze stanowiskiem tym obóz „Przegląd Poranny“ nie może się solidaryzować. (8)

Zagranica wobec zdarzeń w Polsce.

PARYŻ. (Tel. Rzpl.) Wybór Korfatego przyjęto tutaj wszędzie z wyjątkiem skrajnej lewicy z największym zadowoleniem. Jest to jedno z trzech czołowych nazwisk polskich dla zagranicy. Paderewski, Dmowski i Korfanty są uważani we Francji za najznakomitszych polskich mężów stanu. Ogólnie podnoszą tu działalność Korfatego w Reichstagu i na Górnym Śląsku.

„Le Journal“ pisze, że Korfanty jest zupełnym przeciwieństwem p. Piłsudskiego, wobec czego współpraca obu tych ludzi jest wykluczona.

Jacques Bainville stwierdza w „Action Francaise“, że wolaść parlamentu w Polsce podtrzymują stronnictwa nazywane przez lewicę reakcyjnymi. Stanowisko p. Piłsudskiego, który chce mieć swój rząd, przypomina carizm. Nazwisko Korfatego, organizatora polskiego oporu na Górnym Śląsku, cieszy się we Francji ogólną i najwyższą sympatią.

„Action Francaise“ zamieszcza nadto list wskazujący, że p. Piłsudski może sam utworzyć nowy Rząd chyba wedle meksykańskiego wzoru prezydenta Diaz, czego jednak lud polski nie chce.

P. Bernus zamieszcza w „Journal de Debats“ długi artykuł w sprawie położenia Polski. Zwraca on uwagę na ciężkie następstwa zatargu między prawicą a p. Naczelnikiem Państwa. P. Piłsudski posiada jeszcze licznych zwolenników, a z ustąpieniem jego łączy się groźba wojny domowej. Polska nie cierpiała nigdy na brak patriotyzmu, przeto też nigdy nie przyszłoby w kraju tym do niepokojów, gdyby silny rząd przyszedł do steru. Należy sobie życzyć, aby Polska teraz sobie o tem przypomniała.

Dziennikarze i politycy francuscy narzekają na widoczną świadomą niejasność i nieodmówienia doniesień agencji urzędowych i Polski, tak, że od pewnego czasu porównują

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Polska marynarka wojenna

(wp) W ministerstwie przemysłu i handlu opracowywany jest projekt ustawy o kwalifikacjach oficerów polskiej marynarki wojennej. Ze względu na to, że polska marynarka wojenna będzie bardzo nieliczna, uważają w miarodajnych kołach urzędowych za rzecz wcale nieodpowiednią tworzyć specjalne akademie lub inne zakłady naukowe przygotowawcze dla oficerów marynarki wojennej.

Natomiast projektowany jest dobór oficerów polskiej marynarki wojennej z pośród absolwentów zakładów naukowych dla cywilnej marynarki handlowej z dodatkowym bowiem tylko wymaganiem, że ci absolwenci obowiązani byłiby do składania jeszcze egzaminu z zakresu nauk o ścisłym charakterze wojskowym

„Ministerstwo reform agrarnych“

(wp) W legislatywie rady ministrów rozprawiana była sprawa przemianowania głównego urzędu ziemskiego na ministerstwo reform agrarnych. (8) (AW)

Z komisji konstytucyjnej.

(wp) Komisja konstytucyjna przyjęła sze reg poprawek do projektu ustawy o ordynacji wyborczej do Senatu. Sprawę podziału okręgów wyborczych przekazano podkomisji, celem ustalenia granic okręgów i przydziału mandatów. (8) (PAT)

1 listopada będziemy mieć granicę wschodnią

(wp) Mieszana komisja graniczna na wschodzie komunikuje, że ostateczne załatwienie i odganie całej linii granicznej, między Rzeczpospolitą Polską a Republikami Sowieckimi, Rosją, Białorusią i Ukrainą, będzie dokonane 1 listopada r. (8) (PAT)

W kołach politycznych telegramy rządowe polskie z niemieckimi komunikatami wojennymi. (5)

WARSZAWA 20 (A. W.) „Rzeczpospolita” donosi:

Prasa niemiecka wyraża niezadowolenie z powodu, że Korfantemu udało się ułożyć taką listę gabinetową.

„Deutsche Tageszeitung” fakt ten traktuje jako niezaprzeczenie poważne zwycięstwo Korfantego i uważa, że stanowisko Belwederu zostało bardzo zachwiane. (6)

Znamienne okrzyki.

WARSZAWA (tel. własny) Osoby obserwujące manifestacje lewicowe, skierowane przeciwko rządowi Korfantego, zanotowały następujące okrzyki, wznoszone zwłaszcza podczas pochodu, a ciekawie charakteryzujące nastroje, panujące wśród demonstrantów:

- Precz z Korfantym!
- Uwolnić Dąbala!
- Niech żyje Józef Piłsudski!
- Precz z Sejmem!
- Niech żyje Artur Śliwiński!
- Precz z policją!
- Niech żyje Naczelnik Państwa!
- Niech żyje komunizm! (!!!)

Tego rodzaju demonstracja nie przynosi zaszczytu ani ludowcom ani narodowej partii robotniczej, które wzięły „solidarnie” w niej udział.

Kronika zagraniczna

Marka niemiecka na Litwie.

(x) W związku z obniżeniem się marki niemieckiej, znikają w Kownie wszystkie towary. Chłopi nie dostarczają do miasta żywności a drobni kupcy ukrywają swe zapasy. W wielu miejscowościach litewskich żąda się zapłaty w walucie amerykańskiej. W ministerstwie handlu odbyła się w tej sprawie narada z hurtownika mi którym rząd polecił wywarcie swego wpływu na kupców detalicznych celem położenia kresu tej rozpaczliwej sytuacji wytworzonej obniżeniem marki niemieckiej.

Przed kilku dniami odbyła się narada komisji budżetowej i finansowej przy udziale prezydenta ministrów i ministra finansów w sprawie ustalenia nowej waluty i wydania nowej emisji. Powzięto rezolucję wzywającą gabinet ażeby ustawę co do emisji nowych banknotów litewskich przedłożył sejmowi litewskiemu jak najprędzej do aprobaty.

Począwszy od dnia 16 lipca zaprowadzono na kolejach litewskich nową taryfę podwyższającą opłatę za bilety o 80% a za transport bagażu o 110%. Zaprowadzenie tej nowej taryfy spowodowane zostało obniżeniem marki niemieckiej. 9

Mord rytualny.

(x) W Polsce (Czechosłowacja) gdzie w 1899 r. zabójstwo chłopca Hilsnera w głośnym procesie było uważane za mord rytualny znaleziono zabita dziewczynkę. Ciało jej było nagie, wyczożono z niego całą krew.

Skutkiem tej prawdopodobnie zbrodni był wybuch uczuć antysemitycznych. 9

Zwalczanie epidemii

(K) Z powodu skonstatowanych w Równem wypadków cholery azjatyckiej, zawleczono jej tam przez repatriantów, z polecenia ministra zdrowia publicznego, dr. Chodźki, wyjechał do Równego dr. Pawluć, zastępca kierownika naczelnego komisariatu do walki z epidemiami, celem przedsięwzięcia energicznych środków zaradczych. (4)

Jak wygląda „federacja” republik sowieckich.

MOSKWA, 20 | 7 (AW) Rząd sowiecki coraz wyraźniej wchodzi na drogę politycznej centralizacji w stosunku do republik kaukaskiej, tatarskiej, bucharskiej, kirgizkiej i innych azjatyckich. Niedawno komisariat ludowy skarbu rozstał do tych republik swych przedstawicieli w celu ujednostajnienia systemu monetarnego, co

miejscami szczególnie w Gruzji napotyka na sprzeciw. Rząd sowiecki przez klikę komunistyczną odbiera tym republikom resztki pozorów samodzielnności i centralizuje w swych rękach wszystkie nici polityczne i ekonomiczne federacji sowieckiej. (8)

Nad brzegami Tybru.

DYMISSJA GABINETU WŁOSKIEGO.

RZYM 20 (AW) Izba przyjęła wyrażone przez większość 288 gł. przeciw 102 votum nieufności dla rządu. De Facta złożył na ręce króla dymisję. Król zastrzegł sobie czas do namysłu.

ORLANDO KANDYDATEM NA PREZJENTURA?

RZYM 20 (PAT) „Journal” d/ „Italia” podaje, iż kandydatem na stanowisko prezjenta gabinetu, mógłby być Orlando, któryby posiadał poparcie ludowców, w połączeniu z demokratami, a być może również zapewnić na współpracę prawicy liberalnej nacjonalistów.

TERRORYŚCI SAMI W STRACHU.

RZYM 20 (AW) Wczoraj odbyło się w Rzymie posiedzenie Komitetu obrony robotniczej, które rozważywszy sytuację wewnętrzną, wyłonioną przez akcję tajnego komitetu omawiało środki obrony proletariatu włoskiego przed zamachami faszystów. Wszystkie organizacje robotnicze zostały podporządkowane temu komitetowi. Uporczywe pogłoski o koncentracji faszystów pod Rzymem oraz o zamierzonym zawładnięciu stolicą wywołały tu niepokój. W „Argitti del Popolo” (Organizacja zwalczająca faszystów) odbyło się posiedzenie organizacyjne w sprawie ewent. obrony miasta, przyczem poważnie powiększono liczbę batalionów i komendantów tychże.

Na Górnym Śląsku.

KATOWICE, 20 | 7 (AW) Dzienniki niemieckie donoszą, że 18 i ruszyła fabryka w Chorzowie. Część urzędników robotników niemieckich oświadczyła, że pozostanie w fabryce. (8)

KATOWICE, 20 | 7 (AW) Według dzienników tutejszych, w Gliwicach odbyły się narady nad sposobem uśmierzenia szalejących walk orgesu w niemieckiej części górnego Śląska i

nad możliwym wprowadzeniem uchodźców na miejsca, z których zostali wypędzeni. Zgodzono się na to, by uchodźców otoczyć taką samą opieką, jaka jest stosowana w polskiej części Górnego Śląska przez władze polskie. Komisja mieszana ma wydać powracającym uchodźcom legitymacje, a związki zawodowe mają się nad ich bezpieczeństwem. (8)

Dotychczasowy stan prac mieszanej kom. granicznej

ROWNE (AW) 20 b.m. stan prac mieszanej komisji granicznej na wschodzie na całej linii granicznej od Dzwiny do Dniestru, wynoszącej 1304 klm. przedstawia się w sposób następujący: zakończono ostatecznie pracę tj. ustalono politycznie, zasłupiono, omierzono i przeprowadzono zdjęcia aerofotogrametryczne na 64 klm. północnego odcinka płocko-wileńskiego.

2) Przygotowano do zdjęć po ustaleniu politycznym, zasłupieniu i przeprowadzeniu pomiarów 280 klm. 3) Ustalono politycznie 1066 klm. 4) Pozostawiono do ustalenia poli-

tycznego przez mieszaną komisję graniczną 76 klm. 5) Przeniesiono przez rosyjsko ukraińsko białoruską delegację na drogę dyplomatyczną 160 klm. 6) Zasłupiono 602 klm. 7) Zasłupiono i pomierzono 368 klm. 8) Pomiary w toku na 204 klm.

W ostatnich czasach wszędzie, gdzie dokonywały się zasłupienia, przesuwają się polskie i sowieckie posterunki graniczne do definitywnej linii granicznej. Ostateczne załatwienie i oddanie całej linii granicznej będzie dokonane do 1 listopada b.r.

Z OSTATNIEJ CHWILI

ARESZTOWANIE DWÓCH CZŁONKÓW SPISKU SZPIEGOWSKIEGO W ŁODZI.

Dochodzenia w sprawie spisku młodzieży komunistycznej, rozpoczęte aresztowaniem Leona Toeplitza — trwają w dalszym ciągu.

Do ostatniej chwili brakowało przecież władzom bezpieczeństwa dwóch wybitnych członków: Leona Sołowiejczyka i Szymona Birenholca.

Po Toeplitzu odgrywali oni znaczną rolę w pracy szajki komunistycznej.

Onegdaj wywiadowcy defensywy warszawskiej, przybyli do Łodzi, gdzie od kilku dni przebywali poszukiwani komuniści. Na dworcu kolejowym, gdy obydwoj wsiadali do pociągu, udającego się do Warszawy, zostali aresztowani. Sołowiejczyk wylegitymował się dowodem osobistym na imię Józefa Krakowskiego, Birenholc zaś — jako Jerzy Jarr.

Falszywe dowody nie zmyliły bynajmniej funkcjonariuszów policji i ostatecznie obydwoj znajdują się obecnie w więzieniu.

ZAKOŃCZENIE PRZESILENIA GABINETOWEGO NA ŁOTWIE.

RYGA, 20 (PAT) Wczoraj wieczorem został zlikwidowany kryzys gabinetu łotewskiego. Do ponownego gabinetu Meyerowicza, zamiast przewidzianego Krajschmana, wszedł na stanowisko ministra rolnictwa po Samuelsie kandydat stronnictwa ludowego Kalnisch. Prezydent Meyerowicz, przemawiając w konstytuancie, oświadczył, że polityka agrarna Łotwy pozostanie zgodna z literą i duchem prawa. Wczoraj konstytuanta przyjęła konkordat z Watykanem.

LIKWIDACJA POWSTANIA W IRLANDJI?

LEAFIELD 20 (PAT) W nocy dzisiejszej nadeszła do Londynu wiadomość iż przedstawiciele wojsk powstańczych, udali się do głównej kwatery armji rządowej, celem omówienia sprawy zaprzestania kroków nieprzyjacielskich.

W obronie praworządności.

W liście do p. Marszałka z dnia 14 b. m. p. Naczelnik Państwa oświadczył:

„... nie chcąc w niczem przeszkadzać p. Korfantomu w jego pracy nad utworzeniem Rządu oświadczam, że będę jednak zmuszonym w najbliższym czasie urząd swój złożyć“.

A więc 14 b. m. p. Naczelnik Państwa zupełnie jasno oświadczył że nie chce przeszkadzać w pracy Korfantomu, tymczasem dnia 19 b. m. wbrew zapowiedzi z przed 5 dni, gdy Korfanty skompletowaną listę gabinetu przedstawił do zatwierdzenia—Naczelnik Państwa podpisu swego odmówił.

Wobec tego p. Marszałek Sejmu podczas rozmowy z naczelnikiem Kanc. Cyw. p. Carem który mu wręczył komunikat Kancelarii Cywilnej o powyższym, stwierdził, że ponieważ Komisja Główna jest wyraźnie dla sprawy tworzenia Rządu ustanowionym organem Sejmu, p. Naczelnik Państwa nie może odmówić wykonania uchwały, póki pozostaje na swem stanowisku, wobec tego zaś że p. Marszałek Sejmu niema wiadomości o wniesieniu dymisji przez p. Naczelnika Państwa, oczekuje podpisania listy Rządu stworzonego zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

Naczelnik Państwa jako najwyższy wykonawca władzy wykonawczej wystąpił jawnie przeciwko temu prawu, które jest podstawą bytu państwa a którego on jest strażnikiem. Postępowaniem swoim dał jaskrawy przykład nieposzanowania elementarnej zasady praworządności. Wbrew Sejmowi, wbrew prawu, wbrew Konstytucji i wbrew najpilniejszym potrzebom państwowym, odmówił podpisania listy nowego gabinetu, chociaż w ostatnich czasach obserwowaliśmy cały szereg precedensów, jednakże społeczeństwo faktem tym zostało nagle zaskoczony. Pomimo całej partyjności p. Piłsudskiego przypuszczali wszyscy że Naczelnik Państwa jako urzędnik państwowy, najwyższy wykonawca władzy wykonawczej, nie ośmielił się na zignorowanie swych obowiązków zgodnych z obowiązującym stanem prawnym.

Jednakże p. Naczelnik Państwa inaczej postąpił i trzeba stwierdzić że działał poza prawem i wbrew prawu. Ta abstynencja wobec ważnego aktu prawno-państwowego, która wyraźnie sprzeciwia się prawomocnej uchwale Komisji Głównej desygnującej Korfanteo na premiera jest wprost karygodną wobec stanu wewnętrznego, w jakim się Państwo znajduje dodając ognia do i tak rozpalonych walk partyjnych, oraz wobec katastrofalnego spadku marki polskiej, wywołanego siedmiotygodniowym przesileniem.

Kto ma za sobą większość społeczeństwa polskiego, Piłsudski czy Korfanty, jest zupełnie łatwe do odpowiedzi. Większość sejmowa na której opiera się Korfanty to nie tylko 13 głosów, (219 przeciwko 206) jeśli się zważy że po przeciwnej stronie jest 10 postów żydowskich, 7 Niemców, 2 komunistów (Łańcucki i Okoń) a tych głosów nie można uważać za głosy Polaków.

Nawet ulica nie dała poparcia lewicy tak jak się tego spodziewali prowodyrzy. Zawiodły wtorkowe manifestacje, które miały być

prowokacje reakcji, nie pomogły fałszywe odezwy noszące na sobie podpisy rozmaitych zżeszeń, które się obecnie na łamach pism narodowych odrzekają z niemi wszelkiej łączności.

Ogromna większość pracujących mas stolicy nie dała się otumanic zwodniczym i kłamliwym hasłom rzucanym przez nieuczciwych prowodyrów, obliczonym na wywołanie zamętu w kraju. Demonstracje tłumy również się nie udały.

Wytrwałość w obronie ładu i porządku

MARKSYZM I DUSZA.

O koranie socjalizmu, „Kapitale“ Marksa, wyraża się jak następuje jeden z wybitnych jego krytyków. „Jest to dzieło tak abstrakcyjne jak rozprawa matematyczna, lecz o wiele więcej nużące w czytaniu.“ Dlaczego? Dlatego, że Marks pominął zupełnie pierwiastek duchowy ludzkości. Według niego tylko praca jest rzeczywistą miarą za pomocą której oszacować należy wartość istotną towaru. Według niego kapitał powstaje z pracy, zawdzięcza swe istnienie tylko robotnikowi, zatem według ustroju panującego wyłączonego pracownika, jemu więc należy zwrócić kapitał, jemu jako symbolowi zbiorowości robotniczej.

Tego rodzaju rozumowaniem dochodzi się do etatyzmu zupełnego, według którego wszelka własność nieruchoma oraz narzędzia pracy mają należeć do rządu, który stosownie do ilości godzin pracy zapłaci pracownika, a pracownikiem będzie każdy, zapłatą zaś miałyby odpowiadać tylko rzeczywistym potrzebom i uspołecznioną by była w towarach, wydawanych ze wspólnych magazynów, gdzie gromadzoneby wyprodukowane produkty. Nie dawne doświadczenie pozwala nam wyobrazić sobie jakieby wtedy były ogonki i z jakim pośpiechem urzędnicy socjalistycznego owego idealnego państwa—płatni za godziny pracy — obsługiwaliby „towarzystwo“ obywateli!

Według tego systemu oczywiście potęga ducha ludzkiego pozostaje po za nawiasem, człowieka sprowadza się do poziomu maszyny lub zwierzęcia pociągowego. Inicjatywa, pomysłowość, realna nateżona praca tracą swoje znaczenie, toć ich przyrządzona pobudka dążność do polepszenia bytu i do posiadania są przekreślone z życia społecznego, po co się więc

musi odnieść swoje rezultaty. W Rzeczypospolitej demokratycznej wszelkie próby zamachu skierowane ku opanowaniu władzy wbrew prawu i porządkowi demokratycznemu winny być jaknajenergiczniej odparte.

W walce p. Naczelnika Państwa przeciwko prawnie powołanemu i opierającemu się na większości sejmowej premierowi Korfantomu praworządna myśl państwowa musi odnieść zwycięstwo.

(5)

K.

nateżać i odznaczać nauką, zdolnościami, pracą kiedy każda godzina pracy ma bezwzględnie tę samą wartość, czy ją wykonuje robotnik bez kwalifikacji czy fachowa wybitna siła. W Rosji dzisiaj profesorowie zamiatają ulicę. Lat temu jeszcze dziesięć zastanawiano się nad tem co by to było, dzisiaj wystarczy tylko patrzeć na Rosję, aby skonstatować jakie wyniki daje ścisłe zastosowanie marksowskiej teorii pozbawionej ducha.

A historia rozwoju kultury ludzkiej pokazuje, że zawdzięcza ona swój rozwój nie dzięki majaczeniom kolektywizmu socjalistycznego lecz dzięki indywidualizmowi i potędze ducha jednostek pokroju Leonarda da Vinci (malarz, lekarz, matematyk i inżynier), Lagrange'a, Laoc'a, Galwaniego, Volty, Roberta, Fultona, Edisona, Curie Skłodowskiej i wielu innych. (7)

Gdzie dzisiaj są uczeni rosyjscy, w jakim stanie ich uczelnie i uniwersytety, gdzie higiena publiczna, gdzie dobrobyt ludności, gdzie wolność, swoboda i szczęście na ziemi obiecane przez marksowski socjalizm? Zamiast tego garstka demagogów i awanturników dobrze wypasionych i zabezpieczonych patrzy na ginący naród z wysokości swych „komisarskich“ foteli lub siedzeń automobilowych, których koła cuchnącym błotem bryzgają w twarz „towarzystwo“.

Do narodu, który przekreśliwszy dachowość ludzkości sprowadzony został do poziomu „Bolszewji, stosować można tylko słowa naszego Wieszcza:

Bez serc, bez ducha

To szkieletów ludy.

(4)

Inż. Folkierski

W Kijowie.

Cała uwaga mieszkańców Kijowa zgrupowana jest na działalności instytucji dobroczynnych amerykańskich. W pierwszych dniach czerwca Amerykanie otworzyli w Kijowie szereg jadłodajni dla dzieci. Otrzymanie pracy w instytucjach dobroczynnych amerykańskich jest marzeniem każdego inteligentnego kijowianina, ponieważ instytucje te o wiele lepiej wynagradzają pracowników, niż urzędy sowieckie.

W mieście przywrócono częściowo ruch tramwajowy. Na niektórych liniach kursują 2—3 wagony, których okna zabite są „szkłem sowieckim“ czyli deskami. W końcu mają kijowski okręg wojenny nakazać rejestrację oficerów którzy służyli kiedykolwiek w „białych armiach.“

Ceny rynkowe obniżyły się cokolwiek skutkiem nadziei, pokładanych w nowych zbiorach. Produkty dowożone są do miasta głównie z pomocą linii kolejowej. Kijów—Fastów. Na linii tej kursują dziennie dwa t. zw. pociągi robotnicze, na miejsce dawnych podmiejskich i przepełnione są ludźmi, jeżdzącymi na wieś w celu wymiany różnych towarów na żywność. Pociąg składa się zwykle z 8—9 wagonów literalnie zatłoczonych publicznością. W pociągach wracających do Kijowa razem z lu-

dźmi umieszczono cieleta, prosięta, owce, gęsi, kaczkę a najwięcej kur. Siedzą one wszędzie na oknach, koszach, półkach a nawet plecach podróżnych. W wagonie takim gwar nie do opisania. W ostatnich czasach administracja kolejowa wprowadziła „bilety kurze“ po 460,000 rb. od sztuki. Wpływie to, oczywiście na podrożenie ceny kur w Kijowie.

Wszystkie szkoły muszą się utrzymywać własnym kosztem i nie otrzymują żadnych subsydjów. Wpisy szkolne są bardzo wysokie. W szkołach wyższych trzeba płacić na rachunek pierwszego półrocza 5 do 7 milionów rubli. Wiele studentów musiało przerwać naukę.

Szerzy się po wsiach troybójnictwo, najczęściej bezkarnie, ponieważ wieś pozbawiona jest zupełnie posterunków policyjnych.

Bunt wśród chłopów wzrasta, a nawet działalność bandytów nabiera w ostatnich czasach zabarwienia przeciwsowieckiego. („Russpress“) 9

Uprzejmie prosimy o posatygowanie się do Redakcji „Rozwoju“ Pana, który będąc z synkiem w piątek po południu dokonał samobójstwa. (3123)

Na marginesie.**Marszałek i Marka Polska.**

Jeden z moich znajomych pokazywał mi wczoraj bardzo dowcipnie skonstruowaną zabawkę.

Zabawka nazywa się „Marszałek i Marka Polska”. Przedstawia się tak. Na niewielkiej podstawie umieszczone są dwie figurynki. Jedna przedstawia marszałka, nachmurzonego Marszałka, druga wynędniałą Markę Polską.

Po nakręceniu mechanizmu kluczykiem zaczyna się ucieśna zabawa. Marszałek odwraca głowę i udaje, że nie widzi Marki Polskiej. Wtedy ona uśmiecha się i powolutku zaczyna się wyprostowywać, śledząc bacznie czy Marszałek na nią nie patrzy. W pewnej chwili, kiedy się zdaje, że Marka będzie już mogła rozprostować nogi, Marszałek się nagle odwraca i — pacy — niespodziewanym uderzeniem wywraca ją z powrotem na podstawkę.

Ruch Marki przy przewracaniu się na podstawkę jest tak komiczny, że można godzić się na to patrzeć i śmiać się do rozpuku.

Znajomy mój, który wymyślił tę zabawkę opowiadał mi, że posłał model do Berlina i otrzymał od razu olbrzymie zamówienie. Zdaje się, że „Marszałek i Marka Polska” będzie tam najlubiejszą zabawką w najbliższym sezonie. Tak to fantazyjka polska przypadła do gustu szerokim masom publiczności niemieckiej. (10)

„Rzeczpospolita”

WIADOMOSCI Z KRAJU.**Zydzi z za Zbrucza.**

(K) Zydzi z za Zbrucza w dalszym ciągu napływają do Lwowa i jego okolic. Jest ich 2 gatunki: jedni przybywają na krótki lub dłuższy przeciąg czasu i zakupiwszy towary wraz z nimi wyjeżdżają za Zbrucz, by po pewnym czasie znów zjawić się na braku lwowskim. Handlarze ci po stronie polskiej legitymują się papierami polskimi, a po stronie bolszewickiej sowieckimi. Namnożyło się ich w ostatnich czasach bardzo wielu. Natomiast liczba uchodźców żydowskich, którzy na stałe przybywają do Lwowa, znacznie się zmniejszyła. Do któ-

rej kategorii należał aresztowany wczoraj we Lwowie Pecker, którego przytrzymało w chwili, gdy chciał przemycić większy transport walut, niewiadomo. Nie miał on przy sobie żadnych dokumentów. Przed dwoma tygodniami zjechał do Lwowa z Kopyczyniec, nie był jednak meldowany we lwowskiej policji a zapytany po co przyjechał, oświadczył, że wyjeżdża do Palestyny. (4)

Strzeleckie igraszki.

(K) We Lwowie zdarzył się charakterystyczny wypadek. Ponieważ do piekarni Polonia, przy ul. Łyczakowskiej kilkakrotnie już dobiegali się złodzieje, syn właściciela, Eugeniusz Jaworek wziął rewolwer od ojca i wyszedł jak co wieczora na podwórce pilnować piekarni przed złodziejami. Do pomocy wziął sobie dwóch towarzyszy, ucznia szkoły przemysłowej Szmala i Kazimierza Goreckiego, który, będąc członkiem Związku Strzeleckiego, przyszedł z nabitym karabinem (strzelcy bowiem rozporządzają karabinami i amunicją). W nocy Jaworek usnął, ale nagle zbudził go wystrzał. Gdy zerwał się, ujrzał Szmala palającego i zbrozonego krwią. Okazało się, że Gorecki strzelił do Szmala z tyłu w głowę, tak, że Szmala momentalnie wyzionął ducha. Sprawca strzału tłumaczy się bardzo niewyraźnie. Z początku zapewniał, że Szmala popełnił samobójstwo, później twierdził, że strzelał do... kota, a trafił przypadkowo Szmala. W każdym razie uderza tu fakt, że strzelcy posiadają w domu karabiny i mogą ich dowolnie używać. Nie tylko więc odbywają ćwiczenia wojskowe, ale są uzbrojeni w jakim celu i przeciwko komu? Nie po to chyba, aby strzelali do kotów, a zabijali ludzi. (4)

Straszliwy orkan.

(K) W niedzielę między godz. 1 a 3 po poł. okolica Bochni była widownią żywiołowej katastrofy. W tym właśnie czasie szalał tu orkan, który na przestrzeni sześciu kilometrów w mieście i najbliższej okolicy, poczynił niebywałe wprost szkody, sięgające miliardów.

Wiatr porzywał dachy, potamał drzewa, zniszczył ładny park, znajdujący się przy tutejszej kopalni soli. Wszędzie widać poobalane parkany, powyrywane szlachety, zwały drzew, które zagrażają przejściu.

W polu orkan zniszczył zupełnie zasiewy wbijając je w ziemię; pola ziemniaczane zmieni-

ły się do niepoznania i jakby przeorane, bo ziemniaki wyrzucone zostały na wierzch. (10)

Budowa wielkiej stacji radiotelegraficznej w Warszawie

(K) W Warszawie ma stanąć wielka stacja radiotelegraficzna. Siłą swoją będzie odpowiadała największym światowym stacjom i będzie mogła komunikować się bezpośrednio z najbardziej oddalonymi punktami. Otóż budowa ta już jest o tyle posunięta, że na wiosnę roku przyszłego częściowo będzie mogła być oddana do użytku.

Stacja ta stanie za dawną Wolską rozrąbką na t. zw. drugim forcie, a będzie się ona składała z 10 masztów żelaznych do rozpięcia anten, wysokich na 150 metrów (t. i. pół wysokości wieży Eifla). Maszty buduje firma Rudzki i S-ka, natomiast resztę budowy prowadzą Amerykanie, przyczem całe urządzenie i części składowe są sprowadzane z Ameryki. (4)

Pół ryb przy polskim brzegu morskim.

(K) Wedle sprawozdania Min. roln. wczoraj o br. rybołówstwem morskim zajmowało się 610 rybaków, na 42 łodziach motorowych i 151 niemotorowych. Złowili 277,000 kg. ryb, wartości przeszło 14 milionów mko. Pozatem sprzedano ryb za cenę sprzedażną w markach niem. w kwocie przeszło dwa miliony. Co do gatunku ryb, to złowiono przeważnie flądry tak że pewną ilość węgorzy.

Pokoje dla uczestników Targów Wschodnich.

(W) Hotelarze lwowscy postanowili na ostatnio odbytem posiedzeniu złożyć do dyspozycji kierownictwa Targów Wschodnich na czas trwania Targów 450 pokoi z 600 łózkami w hotelach pierwszego i drugiego rzędu.

Na murach miasta pojawiła się odezwa, podpisana a przez Prezydium miasta i Wydział wykonawczy Targów Wschodnich z za prośbieniem do zgłaszania kwater dla gości pozamiejscowych. Komitet wyznaczył ceny dzienne za pokój z osobnym wejściem o 1 łóżku z pościelą 2.000 Mk. za pokój przechodni 1.500 Mk., za każde dodatkowe łóżko z pościelą 750 Mk. W razie wzrostu drożyzny ceny będą podniesione.

Pamiętajcie o weteranach 63 roku

Według organu „bundu” — „Folkscajtung” Nr. 45 z dnia 13.6.22 r. prelegent mówił: „...Łączymy rozwiązanie kwestji żydowskiej z naszą walką tu na miejscu... Ostateczne rozwiązanie kwestji żydowskiej i wykonanie antysemityzmu możliwe będą dopiero wtedy, gdy klasa robotnicza zdobędzie władzę polityczną i ekonomiczną. Lecz już obecnie wysunąć należy w tym kierunku żądanie konkretne...”

4) „Ferajngte”. W artykule — „Paryż — Warszawa” („Unser Weg”) (Nr. 14 z dn. 14.6.19 r.) powiedziano: „...Dlatego powiadamy do mas żydowskich — zrzeknijcie się „nadrzecznych” (mowa o przywilejach dla żydów, zgodnie z traktatem wersalskim o mniejszościach, przyp.) Nie z Paryża przyjdzie wyzwolenie. Tylko kiedy i w Warszawie proklamowane zostaną nowe zasady rewolucji społecznej, wtedy będzie można zagwarantować żydom prawa narodowe. W tym sesie będziemy mieli również poparcie socjalistów międzynarodowych... Niech mocniej i energiczniej biją młot rewolucyjny...”

Powyższe enuncjacje wywrotowców żydowskich wyjaśniają nam również ten nadmierny udział we wszelkich akcjach szpiegowiskich, zwłaszcza na rzecz Rosji sowieckiej różnych Toeplitz'ów, Cyterschpielerów, Birenzweig'ów, kapitanów Terków, ostatnio zaś Władysławów Ornstein'ów, kapitanów korpusu sądowego W. P.

Rewolucja socjalna i żydzi.

Dokonane niedawno w Warszawie aresztowania kilkunastu młodych żydów pod zarzutem uprawiania agitacji komunistycznej i szpiegowstwa na rzecz Rosji, w jaskrawym świetle stawiają przed nami zagadnienie czem się tłumaczy ten charakterystyczny objaw, iż żydzi stanowią decydujący czynnik we wszelkich ruchach wywrotowych w całym świecie, pisze „Gazeta Poranna”.

Społeczeństwo żydowskie jest wyjątkowo konserwatywne i do szpiku kości egoistyczne, które to cechy zostały spotęgowane do rozmiarów niespotykanych u innych narodów, dzięki właśnie jego tułaczce u obcych narodów, a co zatem idzie poza własną państwowość.

Dążąc, nawet podświadomie do warunków najpomyślniejszych, dla rozwoju swoich cech narodowych i rasowych, społeczność żydowska dobijała się tych warunków przez możliwie największe osłabienie swego otoczenia pod względem moralnym, materialnym i politycznym.

„Rewolucja socjalna” jest dla żydów jedynie środkiem do poprawienia warunków ich bytu, do zagwarantowania im w krajach rozproszenia praw narodowych.

Ze tak jest, dowodem mogą posłużyć przytoczone poniżej enuncjacje przywódców tych wszystkich ugrupowań żydowskich w Polsce, które, jako hasło ogłaszają „rewoluc-

ję socjalną” i „dyktaturę proletariatu”. Są nimi:

1) „Cejrej-Sjon” (młody sion). W poufnym cyrkularzu, Nr. 1 z 1921 r. tego ugrupowania „do naszych towarzyszy w Polsce” powiedziano: „Wiedeńska międzynarodówka bez kompromisów prowadzić ma walkę w celu przebudowy teraźniejszego ustroju społecznego na socjalistyczny. W podstawie całej tej idei jest położona linja żydowskiego socjalizmu, który wprowadzi we wszystkich krajach przez nacjonalno-personalną autonomję narodowość żydowską, jako równouprawnionego członka do przyszłej socjalistycznej rodziny narodów.”

2) „Poalej-Sjon” (pracownik sjonu). W dwutygodniku żargonowym — „jugent” (młodzież) (Nr. 4 z dn. 18.11. Warszawa), w art. „w sprawie listu międzynarodówki młodzieży” (artykuł tylko co przytoczony jest odpowiednią poalejsjonistów na list kongresu komunistycznej międzynarodówki młodzieży w Moskwie do „żydowskiej młodzieży robotniczej”) powiedziano: „...Przyjrzyjcie się, towarzysze z międzynarodówki młodzieży, a przekonacie się, iż błędnie, gdy myślicie, że poalejsjoniści widzą w kolonizacji Palestyny jedyną możliwość mas żydowskich od ucisku; poznacie, iż razem z wami uważamy rewolucję socjalną za jedyną możliwość zupełnego wyzwolenia...”

3) „Bund”. W dniu 10 czerwca 1922 r. od był się w Warszawie w sali Tow. higienicznego odczyt bundowca Ehrlich'a, pod tyt. „Kwestia żydowska w Polsce”.

Zygziaki.

Teror żydowski.

Jak żydzi walczą z niedogodnymi ludźmi, nie licząc się nawet z wiekiem przeciwników, oto najlepszy dowód. Wczoraj rano na przechodzącego dwunastoletniego Tomasza Piękniewskiego, roznosiciela listów towarzysza „Rozwoju” napadło kilku żydów, skatowało go strasznie drąc na nim ubranie.

Terorystyczne metody żydowskie w stosunku do niewygodnych znane są ogólnie. Nie przebierają w środkach, walcząc z przeciwnikami, jednakże jest to specjalnie ohydne gdy się złączają nad małoletnimi niewinnymi dziećmi. (10)

KRONIKA

— Kalendarzyk

Dziś: Piątek, 21 lipca, Praksedy
Wschód słońca g. 5 m. 50
Zachód g. 7 m. 55.

— Widowiska.

„Luna” (Przejazd 1)
„Romans córki galganiarki”
„Odeon” (Przejazd 2)
„Otehłań życia”
Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Zygomar i Protea”

Kino „Corso” „Przez wszystkie piekła” amerykański dramat sportowy w 6 aktach.

Ogród Ogniska Zafog., ul. Przejazd 1
Symfoniczna orkiestra 18 pułku piechoty ze Skierkiewic pod batutą Goldberga.

Teatr letni „Soala” (Cegielniana 18) Program Nr. 9 „Oj—ra oj—ra”

— Kalendarzyk historyczny.

1775. Zgon znakomitego malarza Szymona Czechowicza.

1912. W Częstochowie padł ofiarą morderstwa dyrektor huty Haulkego inż. Marjan Bojemski. (2)

— Z T—wa „Rozwój”

Dziś w lokalu Cechu piekarzy Podleśna 1 (w podwórzu) odbędzie się konferencja kupców, przemysłowców i rzemieślników i sympatyków T—wa „Rozwój”. Początek punktualnie o g. 7 i pół wieczór. (8)

— Paszporty i wizy na wyjazd do Rosji i na Ukrainę.

(p) Wobec tego, iż poszczególne urzędy paszportowe mimo zakazu wydawania paszportów na wyjazd do Rosji sowieckiej i na Ukrainę wystawiają bez porozumienia z ministerstwem paszporty zagraniczne, ministerstwo potwierdziło jeszcze raz zakaz wydawania do Rosji sowieckiej i na Ukrainę paszportów zagranicznych i wiz na paszportach cudzoziemców.

Aby urzędy paszportowe mogły dokładniej informować zgłaszających się petentów min. spraw wew. zakomunikowało, że uwzględni podania o udzielanie paszportu na wyjazd do Rosji i na Ukrainę w celach handlowych tylko przedstawicielom firm handlowych I—kategorji o ile do podania załączono świadectwa kwalifikacyjne, zaświadczenie ministerstwa przemysłu i handlu popierające wyjazd, zaświadczenie powiatowej komendy uzupełnień (dla mężczyzn w wieku od lat 18—50 włącznie) i zaświadczenie władz skarbowych o opłaceniu podatków. (8)

— Subwencje dla współdzielni pracowników państwowych.

(p) W związku z prośbami współdzielni pracowników państwowych skierowanej do ministerstwa skarbu celem otrzymania subwencji

ministerstwo skarbu oświadczyło, iż nie posiada sum, które mogłyby dysponować na bezzwrotne subwencje. Ministerstwo skarbu przychodzi współdzielniom urzędniczym z pomocą finansową już to w formie terminowych gwarancji za zobowiązania (kredyt w bankach) już też wyjątkowo w formie krótkoterminowych pożyczek gotówkowych. (8)

— Szykany gdańskie.

Jak donosi „Gon. Krak.” grono poważnych przemysłowców łódzkich odniosło się do sejmiku gdańskiego z projektem założenia w Gdańsku wyższej polskiej szkoły handlowej. Szkoła ta miałaby umożliwić polskiej młodzieży odbywanie swych studiów w portowym środowisku handlu międzynarodowego.

Senat gdański stanowczo projektowi się sprzeciwił. (8)

— Rozbudowa linii tramwajowej.

p) Onegdaj w magistracie odbyła się konferencja w sprawie wykupu tramwajów miejskich.

W konferencji brali udział z ramienia K. E. Ł. dyrektor Zanne, inż. Ring, dyr. Werner, zaś z ramienia magistratu kilku członków tegoż oraz paru radnych.

Po dłuższej dyskusji przedstawiciele dyrekcji tramwajowej oświadczyli, że są gotowi wybudować w ciągu pierwszych 6 lat 6 i pół km. linii tramwajowej.

Nowa sieć przewidywana jest w następujących kierunkach:

Od Górnego Rynku ulicą Rzgowską do toru kolejowego; od Pomorskiej przez Kilińskie go Franciszkańską, przez Brzezińską do rynku Bałuckiego, od Pomorskiej ul. Kilińskiego do Głównej; Zarzewską do Nowo-chrześcijańskich cmentarzy i Brzezińską do cmentarzy na Dołach. Oprócz tego dyrekcja tramwajów obowiązuje się z chwilą wybudowania wiaduktu na ul. Zagajnikowej rozszerzyć dalszą sieć w ciągu 3 lat.

Po dalszej dyskusji postanowiono sprawę tramwajów definitywnie zakończyć na następnej konferencji. (6)

— Nowa taksa dla dorożkarzy.

p) Taksa dla dorożkarzy została podwyższona w następujący sposób:

Za kurs w mieście z wyjąz. kresów	mk.	400—	500—
z centrum miasta na kresy		600—	800—
z centrum miasta do dalej położ. kresów		1000—	1200—
do stacji Łódz—Warszawska		500—	600—
do stacji Łódz—Warszawska z kresów		600—	800—
w mieście do stacji Łódz—Kaliska ze wszystkich ulic z wyjątkiem kresów zach. części		1000—	1250—
z jednej stacji na drugą		1250—	1500—
ze stacji Łódz—Warsz. do miasta		500—	600—
ze stacji Łódz—Warsz. na kresy		1000—	1150—

Bagaż do 25 klg. bezpłatnie, ponad 25 klg. 100 mk.

Wynajem dorożek na godziny:
1-sza godz. mk. 800, 2-ga 700, następne 600 mk. (6)

— O koncesje na przedsiębiorstwa widowiskowe.

p) Ministerstwo spraw wewnętrznych wyjaśniło, że osoby, które zajmują się urządzeniem widowisk, jako procederem, winny posiadać specjalne pozwolenie, gdyż same cenzurowanie utworów słownych, służy stwierdzeniem, iż utwór może być publicznie produkowany, lecz nie uprawnia do wystawienia

publicznego bez istniejących dla przedsięb. widowiskowych formalności

Bez koncesji utwory ocenzurowane mogą być wystawiane, o ile kto urządzi przedstawienia amatorskie, lub na cel dobroczynny w przeciwnym razie wymagana jest koncesja w myśl przepisów tymczasowych o widowiskach.

— W sprawie umowy głównej z robotnikami.

p) W lokalu związku przemysłu włókienniczego odbyła się konferencja między przemysłowcami a delegatami związków zawodowych włókienniczych w sprawie podpisania umowy głównej zawierającej szereg punktów z życia fabrycznego. Głównym tematem była sprawa ustalenia sposobu wynagrodzenia pracy akordowej i zagwarantowania robotnikom tym minimum egzystencji. Również dyskutowano nad sprawą nakładania przez przemysłowców kar na robotników nie przestrzegających regulaminu. Na to delegaci robotników nie zgodzili się, oświadczając, iż w sprawach tych ma ingerencję jedynie inspektor pracy.

— Brukowanie ulic.

p) Wobec podniesienia w prasie sprawy naprawy bruków łódzkich odbyło się onegdaj posiedzenie delegacji przy wydziale budowlanym magistratu. Ożywiona dyskusja wywołała sprawę „robot” przy naprawie bruków na ulicy Dzielnej. Wyjaśnienia udzielił przewodniczący wydziału budowlanego p. Arndt, który wykazywał, że przedsiębiorca zobowiązał się roboty wykończyć do dnia 1 września w przeciwnym bowiem razie płaci on po 10,000 mk. za każdy dzień następny.

Po wysłuchaniu relacji powyższej komisja poleciła zwrócić się do przedsiębiorcy z zadaniem, aby prowadzone roboty były na dwie zmiany, czyli dniami i nocą.

Na zasadzie zawartego kontraktu przedsiębiorca zobowiązał się wyłożyć kostka p/mi towa taka sama przestrzeń jaka zostanie obecnie wyłożona.

Wobec tego komisja postanowiła zakupić 2600 mtr. kwadr. kostki celem wyłożenia ulicy Skwerowej do dworca fabrycznego.

— Instytut socjologiczny w Poznaniu.

Instytut socjologiczny w Poznaniu w porozumieniu z Dyrekcją Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego w Grodnie podaje do wiadomości, iż termin nadsyłania „Wspomnień nauczycieli (lek) szkół powszechnych na konkurs, ogłoszony w początku bieżącego roku przedłuża się do dnia 1 października 1922 r. — Uprasza się zarazem o nadsyłanie rękopisów, pisanych przez pp. nauczycielki, nie na ręce p. Dr. Marii Szwejkowskiej w Grodnie, lecz wprost do Instytutu Socjologicznego pod adresem prof. Florjan Znaniecki, Poznań, Uniwersytet, celem umożliwienia rozstrzygnięcia konkursu przed upływem bieżącego roku. — Dr. Marija Szwejkowska. — Prof. Dr. Florjan Znaniecki. (5)

— Wielki pożar.

(p) W nocy ubiegłej wybuchł groźny pożar w tartaku Noslera przy ul. Karolewskiej 41. Syreny fabryczne natychmiast wezwały i ściągnęły na miejsce pożaru wszystkie oddziały straży ogniowej. Wobec nagromadzonych łatwopalnych materiałów ogień szerzył się z nadzwyczajną szybkością. Zawdzięczając energii naszej straży ogniowej nad ranem ogień ugaszono. Straty wynoszą wiele milionów marek. (8)

— Wypadek w fabryce.

(p) W fabryce Brinbauma przy ul. Kopełowskiej 26 pas transmisyjny porwał syna właściciela fabryki, przyczem ten ostatni uległ złamaniu nogi i ręki. (8)

Poszukuję pokoju umeblowanego z pościelą, możliwie z osobnym wejściem. Požadane w okolicy Al. Kościuszki. Oferty z podaniem ceny do „Rozwoju” pod „Redaktor”.

Komunikaty

Ze sportu.

Roczne Walne Zebranie członków Stow. P. Wojak. Ar. P.

Uprzejmie podaje się do wiadomości członków, iż w dniu 23 b. m. w sali Y. M. C. A. przy ul. Piotrkowskiej nr. 243, o godz. 10-ej rano odbędzie się roczne walne zebranie członków Stowarzyszenia, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór prezydium.
- 2) Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
- 3) Sprawozdanie zarządu.
- 4) Sprawozdanie kasowe.
- 5) Wybory nowego zarządu.
- 6) Wnioski.

W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków w pierwszym terminie, zebranie odbędzie się w drugim terminie tego samego dnia o godz. 10 m. 30 i będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych.

O liczne i punktualne przybycie członków, prosi Zarząd. (7)

W sprawie likwidacji kasy oszczędnościowej w Widzewie.

W związku z likwidacją się kasą oszczędnościową w Widzewie, dla wygody mieszkańców tego oddalonego przedmieścia, pokrewna jej Widzewska Spółdzielnia Spożyców dawniej „Zorza“ na mocy zatwierdzonego statutu, przyjmuje wkłady oszczędnościowe i płaci na każde żądanie 8 a z rocznym wynowieniem—10 procent od 100 rocznie.

Gwarancja zapewniona kilkudziesięcio-miljonowym majątkiem nieruchomości Spółdzielni. Biuro mieszczące się przy ul. Rokicińskiej pod Nr. 93 otwarte jest codziennie prócz świąt od godz. 9—1 i od 3—8 wieczorem. 3070—5 (5)

Z sądów.

O plakaty „Rozwoju.“

Swego czasu ogólną konsternację wywołał fakt ingerencji policji, która pociągała do odpowiedzialności osoby, zrywające plakaty tow. „Rozwój“, obwieszające odczyty prof. p. Vaxy-Chamca.

Obecnie sprawy te odbyły się echem w sali posiedzeń sądu pokoju XX okręgu.

Jako oskarżeni na ławie Izidor Rapaport i A. Rozenberg.

Akt oskarżenia zgrzucał podsądnym iż zrywali plakaty, wylepione przez tow. „Rozwój“.

Obrońca oskarżonych, adw. Krukowski, w dłuższym przemówieniu wskazywał, iż policja nie miała prawa pociągać do odpowiedzialności osoby, zrywające plakaty prywatnego towarzystwa.

Zdaniem obrońcy oskarżeni zrywając plakaty tow. „Rozwój“ pełnili swój obowiązek obywatelski i chcieli zapobiedz podburzaniu jednej warstwy ludności przeciw drugiej.

Obrońca prosi o uniewinnienie podsądnym.

Podczas popierania oskarżenia przeciwko Rozenbergowej, sędzia zwrócił uwagę rzecznikowi policji, iż policja nie miała prawa w tej sprawie interwenjować, a za niszczenie plakatów prywatnego towarzystwa, jedynie towarzystwo to może dochodzić swej krzywdy.

Sąd po krótkiej naradzie obu podsądnym od miny i kasy uwolnił. (6)

Z bibliografji.

Nakładem wydawnictwa nader ruchliwej firmy pt. „Książki Ciekawe“ wyszedł świeżo tomik bardzo ciekawych nowel Gustawa Daniłowskiego p. t. „Nad urwiskiem“. Składają się nań: „Fala żalobna“, „Laureat“, „Rien na ra plus“, „Nad urwiskiem“, „Pan Jabot“.

Ukazała się w drugim wydaniu „Miłość i zazdrość“ L. Orwicz-Brodzińskiego, komedia w 1-ym akcie, poświęcona „Rogaczom“ ku nauce. Jest to bardzo dobrze podchwycona i psychologicznie ujęta historia niewiernej żony i męża literata, który wpada w sidła przez siebie zastawione. Nadaje się jako sketch do teatryków. (6)

Doroczne zawody sportowe 10 Dywizji piechoty.

10 Dywizja Piechoty organizuje w dniach 21,22, i 23 lipca b.r. „Doroczne zawody sportowe“ otwarte wyłącznie dla współzawodników wojskowych. Przebieg tych zawodów będzie następujący:

I. Dzień zawodów. Piątek dnia 21 lipca b.r. Początek godz. 15-ta!

- 1) Pięciobój o mistrzostwo D.O.K.Nr. IV
- 2) Pchnięcie kulą.
- 3) Bieg rozstawnny 1.600.mtr. (4 x 400.)
- 4) Skok w dal z rozbiegu.
- 5) Rzut granatem do celu.
- 6) Bieg płaski 800 mtr.

II. Dzień zawodów, Sobota dnia 22 lipca b.r. Początek godz. 15-ta.

- 1) Pięciobój atletyczny.
- 2) Rzut dyskiem
- 3) Rzut oszczepem
- 4) Skok wzwyż z rozbiegu
- 5) Bieg płaski 100 mtr.
- 6) Marsz w uzbrojeniu 15 km.
- 7) Bieg z płotkami 110 mtr.

III. Dzień zawodów. Niedziela dnia 23 lipca b.r. Początek godz. 15-ta.

- 1) Bieg płaski 100 mtr. (rozstrzygnięcie).
- 2) Bieg płaski 1.500 mtr.
- 3) Skok wzwyż o tyczce
- 4) Bieg rozstawnny 1.200 mtr. (400, 300,200)
- 5) Rzut granatem w dal.
- 6) Bieg szturmowy 400: mtr.
- 7) Zawody w piłce nożnej o mistrzostwo 10 Dywizji Piechoty 28 P.S.k.—10 P.K. A.P.

Do współzawodnictwa zgłosiło się 13 oddziałów wojskowych Łódzkiego Okręgu. 9

Ze świata.

POMYSŁOWOŚĆ WIĘZNIÓW.

(S) Przed kilku dniami udało się w Rzymie pewnemu staremu złoczyńcy uciec z więzienia w pomysłowy i zarazem prosty sposób: Udał się do kancelarii, wyszedł spokojnie, z najniższą krwią, z przybłąka więziennego i niezaczepiony przez nikogo dostał się na wolność.

Pisma angielskie przy tej sposobności przypominają szereg słynnych ucieczek z więzienia, które swego czasu budziły wiele sensacji.

I tak: przed kilku laty pewien więzień w Glasgowie uciekł z kryminalu, mając za cały strój tylko spodnie. W tym niezwykle kostiumie, biegł galopem przez główne ulice miasta i to byłoby go właśnie uratowało, gdyż przechodnie, a nawet policjanci mniemali, że mają do czynienia z szybkiebiegaczem, trenującym się do zawodów sportowych. W Anglii, tym kraju sportów, widok taki nie należy do rzadkości. Znalazł się wszakże jakiś „andrus“, który pędem pobiegł do więzienia i zaalarmował straż. Dozorca więzienny uważał rzecz samą, za tak nieprawdopodobną, że niefortunny donosił zamiast podziękowania dostając parę starchańców i kopniaka pod krzyż, za to, że śmie „władze“ niepokoić kiepskimi żartami. Minęło dwa tygodnie, zanim zdołano ująć zbiegającego.

Przed 8 laty u odźwiernego jednego z głównych więzień angielskich zjawia się jakiś wykintnie ubrany jegomość, oświadczając, że wezwano go do naprawienia organów w kaplicy, więziennych, co uskuteczniwszy, pragnie odejść. Odźwierny powziął pewne wątpliwości i przez telefon zapytał w zarządzie, czy wzymano jakiego organiste. Otrzymałszy odpowiedź twierdzącą, miał już wypuścić gościa, gdy nadszedł jeden z dozorców i poznał w organistrze jednego z więźniów, niebezpiecznego złoczyńcę.

Szczytem śmiałości, przypominającej przygodę słynnego Monte Christo, jest sposób, w jaki uzyskał wolność pewien przestępca angielski zwany „królem djamentowym“, gdyż kradzież brylantów stanowiła jego specjalność: Wybił otwór w ścianie celi, dostał się na dach przybudówki, będącej mieszkaniem dyrektora, przez komin wtargnął do wnętrza, ubrał się w mundur i czapkę dyrektora i w tym stroju opuścił więzienie, przyczem straż przy bramie oddała mu honory... (2)

SLEDZIE PRZED SĄDEM.

(S) Na odwiecznym jarmarku w Lipsku śledzie zawsze odgrywały nielada rolę. Starym przyjętym zwyczajem dwóch otrzymywał beczkę śledzi w prezencie. Jak się z tem liczone u dworu, dowodzi rozporządzenie nie znajdujące się w roku 1554 w podróży kurlirsa Augusta, by śledzie w ślad za nim wysłano. Śledzie w owym czasie nie były tylko uznanym środkiem spożywczym, ale znajdowały szerokie zastosowanie w medycynie. W starej książce niemieckiej stoi co następuje: „Śledź“ śc era choroby jak słońce mgłę, zwłaszcza nieczysty dorobek i kaszel, leczy okuszenie psa

ściągają napływy krwi z głowy i jest środkiem zaradczym na wściekłość i wodną puchlinę“.

By skutkować tak cudownie, musi być całkiem świeży i przywiązany do stóp. Ze względów więc zdrowotnych zakazywała rada miasta Lipska sprzedawać stare śledzie w chwili, gdy nowe nadeszły. Najpóźniej szym terminem sprzedaży „starych“ był św. Michał Wielki tedy w roku 1581 nastąpił strach, gdy się wieść rozeszła, że w tegorocznych śledziach znajduje się pewien robaczek, który nie tylko chorobe, ale i śmierć powodować może. Zławsza magistrat miasta Altenburga wziął sobie całą sprawę do serca i kazał kontrolować wszystkie beczki ze śledziami. I w brzuchu każdego śledzia znalaziono „mały guz, zawierający białą, do robaczka podobną rzecz, jednak w stanie nieżywym“. Zasięgnawszy jeszcze rady dwóch doktorów wydał magistrat rozporządzenie, by śledzie zwrócić skąd przybyły, inaczej „każe“ je spalić przez katar“.

Takich wypadków było więcej, a w roku 1555 odebrano przekupce w Dreźnie podejrzaną beczkę śledzi i oddano katowi, który w poniedziałek po św. Mikołaju na publicznym targu wystawił ją pod pretekstem, potem postawił na moście i po rozbiciu obręczy rzucił do Łaby. Gdy wieść z Altenburga doszła do Hamburga, kazał senat tamtejszy zbadać wszystkie z przwozem do Hamburga odesłane śledzie przez czterech rzeczoznawców. Ci zeznali dnia 2 września 1581 pod przysięgą, że wszelki jako „doskonały“ uznany śledź ma wzdłuż grzbietu aż do „pępka“ żyłki i sznurczki które kurczą się pod wpływem soli. Te żyłki w Altenburgu wzięto za robaki“.

„Ze obawy przed robakami rozeszły się i po innych miastach domodzi wydany w roku 1582 edykt miejski w Ulm, uspakajający mieszkańców co do właściwości śledzi, powodującej to podejrzenie, dla zdrowia całkiem nieszkodliwej. (2)

SUKCESY SKRZYPKA POLSKIEGO W AUSTRALJI.

(S) Z Australji nadchodzą nader pochlebne wiadomości o działalności artystycznej utalentowanego artysty-skrzypka p. Stanisława Tarczyńskiego, laureata konserwatorium warszawskiego, ucznia prof. Stanisława Barcewicza. P. Tarczyński objął stanowisko naczelnego profesora wyższej klasy skrzypiec w uniwersytecie w Melbourne, przy którym, na wzór amerykański, istnieje pełny kurs konserwatorium. Jest to najwyższe w Melbourne stanowisko w zakresie muzyki.

Jedno z najpoważniejszych pism miejscowych „The Herald“ umieściło następującą wzmiankę: „P. Stanisław Tarczyński, znakomity skrzypek polski, jest mianowany pierwszym profesorem „University Conservatorium“. Jest to skrzypek wielkiego talentu, wybitny profesor, kompozytor i dzielny kapelmistrz, którego wytworny temperament artystyczny pobudza orkiestrę do gry niepospolitej. Jako solista, obdarzony zadziwiającą techniką, czaruje akusmitycznym tonem i budzi podziw niezwykłą muzykalnością i wysokim artyzmem w odtwarzaniu arcydzieł literatury muzycznej.“ (5)

KROLOWIE POD OCHRONĄ POLICJI.

(S) W związku z zabójstwem Rathenau'a wyjaśniło się, że ochrona policyjna, która nie może ustrzedz od rzucania granatów lub wystrzału, jednak często może uprzędzić zamach.

Królowie i następcy tronu i wszyscy wielcy mężowie stanu stale mieli przy sobie detektywów. Kiedy przy królowej Wiktorji zamachy fienjanów wytworzyły niepewność w życiu publicznym, królowej zaczęły stale towarzyszyć detektywi w ubraniu cywilnym. Przy królach Edwardzie i Jerzym zaczęli oni nosić mundury, tylko zagranicę towarzyszyli królom w ubraniu cywilnym.

Atoli nikomu nie można narzucić gwałtem ochrony policyjnej i byli w Anglii politycy, którzy woleli wystawiać się na niebezpieczeństwo niż znosić ciągłe czujną obecność kolo siebie.

Książę Walii za swoich studenckich czasów w Oxfordzie lubił płać figle przydzielonemu do jego osoby detektywowi. Pewnego razu uciekł od niego z dwoma przyjaciółmi na rowerach. I podczas gdy grał z nimi w szachy, w malej restauracyje w zapadłym kącie, nagle wyrasta przed nimi, jak z pod ziemi, anioł stróż księcia, następcy.

— Jak pan mógł mnie tak prędko wyszukać?— zapytał książę, śmiejąc się.

— Na to jestem detektywem, sir,—brzmiała odpowiedź. (5)

MAJĄTKI Z KRÓLIKÓW.

(S) Farmy, na których hodują teraz króliki dla ich futer, a nie dla ich mięsa, coraz bardziej się mnożą w Anglii. Księżniczka Mary, w wyprawie swojej miała płaszcz i zarekawek z dorobowych piątych futerek, a skórka królika popielatego świetnie nadająca się do imitacji. Chinchili kosztuje obecnie 3-szylingów, czyli około 27,000 marek. Hodowcy oddają się studjom nad właściwościami dziedzicznymi, coraz doskonalsze uzyskiwać gatunki. Cenionym bardzo jest królik niebieski beigijski, futrem przypominający niebieskie lisy. Główną troską hodowców jest utrzymanie jak największej ilości zupełnie jednaki skórek, gdyż tylko w ten sposób można uzyskać materiał dający się korzystnie zastosować w przemyśle futerzanym. (2)

PRZEMYSŁ HANDEL I ROLNICTWO.

Kolejnictwo wąskotorowe w Polsce.

(=) Inż. Kozakiewicz udzielił współpracownikowi Ag. Wschodniej następujących wiadomości co do stanu i projektów w kolejnictwie wąskotorowym. Do celów ogólnych mamy w zarządzie państwowym około 2,220 km. kolei wąskotorowych w zarządzie zaś prywatnym i komunalnym około 1000 km. Większa część kolei wąskotorowych zbudowana została za czasów okupacji, budowa tych kolei służyła celom strategicznym oraz odgrywała dużą rolę w wywozie z Polski artykułów pierwszej potrzeby. Wąskotorowe koleje, budowane przez okupantów, pozostawiają wiele do życzenia zarówno co do wymagań technicznych, jak i tutejszej ludności.

Okupanci budując dla celów strategicznych, na dali tym kolejom kierunek niezupełnie uwzględniający całokształt życia przemysłowego danego okolicę, jednakże ze względu na nadzwyczajne uposledzenie b. Kongresówki i kresów, koleje te odgrywały dużą rolę, o czym świadczy ilość przewiezionych osób i rzeczy (1921 r. i milion ton towarów i około 2 i pół miliona osób).

Ministerstwo kolei zdaje sobie dokładnie sprawę z tego, że wąskotorowe koleje pozostawiać muszą w zależności od miejscowych potrzeb i warunków. Administracja kolei wąskotorowych musi wchodzić w ścisły kontakt z miejscową ludnością i badać dokładnie jej potrzeby, co więcej dostępne jest, gdy dana kolej znajduje się w zarządzie prywatnym lub komunalnym. Dlatego też min. kolei dąży do wydzierżawienia kolejek dojazdowych.

Obecnie prowadzone są rokowania co do wydzierżawienia kolejek wąskotorowych. Co się tyczy budowy nowych linii dla dojazdowych kolejek — istnieją odpowiednie projekty, które w miarę możliwości będą realizowane.

Taś np. projektowane są budowy linii: Sochaczew—Brodnica—Jackowice—Sobota—Ciechanów—Grudusk itp. Oprócz tego daje się zauważyć wielką inicjatywę prywatną w budowie kolei wąskotorowych, przeznaczonych dla prywatnych potrzeb, jak cukrowni i innych fabryk. Wogóle kolejnictwo wąskotorowe ma u nas wielką przyszłość, zwłaszcza biorąc pod uwagę koszty budowy dla tych kolei, które są trzy razy tańsze od kosztów kolei normalnych, a o 50 proc. droższe od budowy szos. (8)

Zjednoczenie gospodarze woj. wileńskiego.

(=) W Wilnie odbyło się posiedzenie zarządu wileńskiego Stow. kupców i przemysłowców chrześcijańskich przy udziale zaproszonych osób, reprezentujących polskie sfery gospodarcze woj. wileńskiego, dla omówienia sprawy nawiązania ścisłej styczności ze Stow. kupców polskich, jako organizacją ogólnopolską, oraz w celu wyjaśnienia stanowiska do centralnego komitetu wyborczego odrodzenia gospodarczego Polski. Po zagajeniu zebrań przez prezesa, p. Paca Pomarnackiego, wygłosił w sprawach powyższych referat delegat Stow. kupców polskich, mec. A. Chelmoński, który uzasadniał konieczność nawiązania jaknajściślej łączności gospodarczej pomiędzy woj. wileńskim a innymi obszarami Rzeczypospolitej.

Zebrań jednomyślnie uchwalili przystąpić do Stowarzyszenia kupców polskich w Warszawie, delegować stale swego przedstawiciela na posiedzenia rady tego Stow., we wszystkich sprawach ogólnego znaczenia występować za pośrednictwem Stowarzyszenia w Warszawie lub po uprzedzeniu z nim porozumieniu.

Następnie p. Chelmoński przedstawił zebrany program akcji wyborczej pod hasłem odrodzenia gospodarczego. Akcja ta rozwinęta już jest w

całym państwie i ma na celu zjednoczenie, przy przyszłych wyborach do ciał ustawodawczych, wszystkich elementów dotychczas politycznie biernych, aby, przy oparciu się o partje, stojące na gruncie zawodowym, wprowadzić do sejmu i senatu ludzi, rozumiejących interesy gospodarcze państwa, przede wszystkim zaś reprezentujących sfery miejskie.

Po przemówieniu pp. Zeimo i dyr. Ciecierskiego, który podkreślił że hasło odrodzenia gospodarczego znajduje w Wilnie nie wątpliwie całkowite zrozumienie i wielką popularność, zebrani uchwalili niezwłocznie przystąpić do zorganizowania wojewódzkiego komitetu wyborczego odrodzenia gospodarczego i wydelegować w charakterze swego przedstawiciela do centralnego komitetu p. T. Miśkiewicza. (5)

Bydło i trzoda chlewna dla Śląska Górnego.

(=) Referent weterynaryjny województwa śląskiego zawiadamia; Wszelkie transporty bydła i trzody chlewnej z innych województw do województwa śląskiego mogą być przewożone tylko przez trzy stacje kolejowe: Mysłowice, Pszczynę i Łablaniec, gdzie urzędują komisje rozdzielcze i odbiorcze. Biura tych komisji mieszczą się w magistracie w Mysłowicach, przewodniczącymi komisji w Pszczynie i Łablaniecu są powiatowi lekarze weterynaryjni. Do transportowania bydła i trzody chlewnej do wyżej podanych miejscowości nie potrzeba zezwoleń ani województwa śląskiego ani komisariatów do walki z lichwą w Warszawie. Główna komisja w Mysłowicach będzie wyznaczała regularnie dwa razy w tygodniu ceny mięsa dla województwa śląskiego. Jedynie te ceny będą miarodajne. (P. A. T.) (5)

Wzrost produkcji węgla w Polsce

= W marcu rb. na ziemiach polskich (bez Górnego Śląska) wydobyto węgla kamiennego 861,371,8 ton w porównaniu do 609,032,7 ton w r. 1921 i — 711,552,7 w r. 1913 tegoż miesiąca. Węgla brunatnego w marcu br. wydobyto 17,847,0 ton. w r. 1921 22,737,8 ton. a w r. 1913 — 15,541,0 ton. Jak widać z tego zestawienia, wydobywanie węgla kamiennego w marcu rb. wynosi 121,00 proc. wydobycia marcowego 1913 r., wówczas kiedy w r. ubiegłym wynosiło zaledwie 85,55 proc. tego wydobycia a więc wzrost wydobycia równa się 35,45 proc. wydobycia w marcu 1913. Dla poszczególnych okręgów górniczych powiększenie wydobycia w stosunku do 1913 r. wynosi: dla Dąbrowskiego 22,87 proc., Krakowskiego 16,03 proc., kopalni „Silesia” w okręgu górniczym Cieszyńskim 9,33 proc. W porównaniu do poprzedniego miesiąca wydobyto w okr. gór. Dąbrowskim więcej o 129,591,8 t. j. o 24,71 proc., w okr. gór. Krakowskim więcej o 35,523,6 t., tj. o 22,91 proc., w okr. gór. Cieszyńskim więcej o 168,994,3 t., tj. o 24,40 proc. Licząc od początku roku, wydobyte w tym samym okresie 1913 r. wynosiło 52,4 proc. podczas kiedy w ubiegłym roku wynosiło 76,42 proc. tj. wydobyte wzrosło o 24,31 proc. wydobycia 1913 r. a o 31,80 proc. wydobycia zeszłorocznego. (7)

Nieurodzaj w Rosji.

= Niepomyślna pogoda zmniejszyła widoki na urodzaj w wielu guberniach rosyjskich,

Szczególnie zaś w guberniach: moskiewskiej, riazańskiejskiej i obwodzie czuwaskim. W wymienionych dwu guberniach, z powodu deszczu zboże wyległo i niema nadziei na wyprostowanie się. Dotychczas w jednym tylko obwodzie czuwaskim szkodniki zniszczyły 60,000 dziesięcin. Realizacja zboża w Turkiestanie dała o wiele gorszy wynik, niż przypuszczano. Z Krymu donoszą, że własnego zboża starczy tam dla ludności zaledwie na półtora miesiąca. Realizacja winogron da ludności możliwość zakupu zboża jeszcze na trzy miesiące. Władze sowieckie wydały do organów miejscowych rozporządzenie jak najrychlejszego energicznego ściągania prodnalogu (podatku w naturze.) (AW) (4)

Udział sowietów w targu praskim.

(=) „Wniestorg” ukraiński okazuje żywe zainteresowanie jarmarkiem wszechświatowym w Pradze czeskiej. Postanowiono brać w nim czynny udział. W tym celu ma być wybudowany specjalny pawilon ukraiński i do przeprowadzenia powyższych zamiarów wybrano specjalną komisję przygotowawczą. Wszystkie większe trusty i towarzystwa eksportowe Ukrainy zgodziły się wystawić swoje eksponaty. (2)

Giełda warszawska z d. 20 b. m.

4 1/2% listy ziem.	Dolar St. Zjd. 5390	5900
za 100 rb. 218—213	Marki niem. —	11,85
6% obl. m. Warsz. —	Franki franc. —	495
5% obl. m. Warsz. —	Funt	26250

Czeki i wpłaty.

Belgia — —	471	London	26250	26,350	
Berlin	11,80	11,80	Nowy Jork	5390	5920
Gdańsk	11,75	11,85	Paryż	502	
Praga	134		Wiedeń	15,50	12,75

Akcje.

Bank hand. 5450	Ostrowiec	8075	—
„Dyskont —	Radzki	2723	2700
„Kredyt. 3500—3600	Starachowice	6500	6325
„Zjed. z. pol 1400	Zyrardów	79300	79750
Cukier 49000	Borkowski	1475	1440
Drzewo 1500	Zegluga	1710	
Lilpop 4375	Jabłkowscy	—	—
	Nafta	1960	

Z czarnej giełdy warszawskiej.

Dolary	5900	Ruble złote	277000
Franki	480	Ruble srebrne	1950
Funt	26000	Bilon srebrny	960
Marki niem.	11,70		

Giełda łódzka z d. 20 b. m. 1922 r.

dolar St. Zjd. 5910, 5940	Marki niem. 1,65	11,80
czeki 5920 — 5940	„ czeki 11,60	11,80
Miljonówka — 1550	obligacje	87

Popierajcie przemysł polski!

Teatr Scala

— № 18. Cegielniana № 18. —
Przy pogodzie w ogrodzie
Cegielniana Nr. 16.

WIELKIE PRZEOSTAWIENIE DLA DZIECI CAŁEJ ŁODZI

Niedziela 23 lipca o godz. 3. 30 po południu.
Program dla dzieci, występy artystów teatru Variete. Wielka tresorczyńni psów 6 o letnia Miss Lala. Dolly i Molly excentrycy. Reveli komiczni excentrycy. Duet Ventery tańce. St. Broniecki piosenki i opowiadania. Kwartet Polski Mazur i wiele innych numerów specjalnie dla dzieci. Bilety codziennie w kasie teatru od 5-ej po południu. (31376)

Zdemobilizowany ochotnik z nieskazitelną przeszłością i charakterem moralnym, znający pracę kancelaryjną przy mnie jakąkolwiek posadę, odpowiadającą swej kwalifikacji od zaraz. Oferty do Adm. Rozwoju pod „Zdolny” (5132d1)

Polecono

mi sprzedać folwark 6 włók dobrej ziemi 11 wiorst od Łodzi, można nabyć i częściowo. Blższych szczegółów można za sięgnąć ul. Brzezińska 26 Las- (5132d5)

Frank Franciszek zagubił paszport niemiecki wydany w Sie radzu kartę powołania wydaną w P. K. U. w Łodzi oraz legitymację członkowską. 6952—5

Zawiera Piotr zagubił książeczkę z kę wolnej jazdy dorozką za Nr 136. 6958—5

Zaginęła kontrolka wydana w fabryce Gajera na imię Stanisława Spaly. 6959—1

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9—2 i 6—8.
Panie od 5—6. 1025

Obiady

gospodarskie Orla 23 m 22
2K4

Majątek

ziemski jest do sprzedania przy kościele i stacji Warszawsko—Kaliskiej kolei, centrum rozparcelowanego folwarku, 80 morgi kl. ziemi 6 morgi łąki, 6 morgi owocowego ogrodu, inwentarz żywy i martwy nadkompletny. Wiadomość Konstanyńska № 15 w mleczarni „Belweder” (3125a)

Kupuje meble

dywany, maszyny do szycia futra, garderobę i sprzęty domowe. WAWCMAN
Rejalna 10 (2552.K)

Dr. Zygmunt Eugowski

ul. Konstanyńska 31
Choroby kobiece i akuszerja
przyjmuje od 5 do 7 po poł.

Robota i towary

droższą pomimo tego sprzedajemy po tanich sta-
rych cenach, gdyż zakupiliśmy zimowe towary
przed podskoczeniem cen.

Garderoby letnie

palta damskie	16500 14500	12 ⁵⁰⁰	Suknie z jedwabiu	38000
palta damskie z koworkotu	58000 24000	32 ⁰⁰⁰	Jesionki	32000 28 ⁰⁰⁰
suknie z kretonu	5500	4 ⁵⁰⁰	Sukieneczki z etaminy	5500 4500 3 ⁵⁰⁰
etaminy	12500 9500	7 ⁵⁰⁰	Bluzki etaminowe	5500 4500 3 ⁵⁰⁰
szewioty	7500	5 ⁵⁰⁰	Spódniczki z szewioty	3800 3 ⁵⁰⁰
garbardin		22 ⁰⁰⁰	Garnitunki dla chłopców w wielkim wyborze	
trykoty		22 ⁰⁰⁰	Paletka dla chłopców i dziewczynek	

Jesienne nowości

Jesionki z modnego materiału	48 ⁰⁰⁰ 38 ⁰⁰⁰		Palta damsk. z wełny i ang. materiału	38 ⁰⁰⁰ 32 ⁰⁰⁰ 28 ⁰⁰⁰
------------------------------	-------------------------------------	--	---------------------------------------	---

MATERJAŁY na garnitury, palta, kostiumy, suknie bluzki w wielkim wyborze.

Garnitury męskie	z sztreichgarnu	28 ⁰⁰⁰
	z czystej wełny	42000 38 ⁰⁰⁰
	z kamgarnu	55000 52 ⁰⁰⁰
Spodnie	z sztreichgarnu	9500 8 ⁵⁰⁰
	z kamgarnu	14 ⁵⁰⁰

Szmechel i Rozner, Łódź

PIOTRKOWSKA 100, filja 160.
Radzimy nie zwlekać z zakupem, d2994

100,000 marek (3136d)

wartości rower, nowy, wolne koło, dam za wyrobienie mi posady, magazyniera, ekspedjenta, biuralisty lub t. p. Świadectwa i referencje posiadam pierwszorzędne, oraz kilkoletnią praktykę. Oferty do Rozwoju pod „Posada“

Poszukuję pokoju

umeblowanego z pościelą, możliwie z osobnym wejściem. Oferty z podaniem ceny do „Rozwoju“ pod „Dyrektor“ 3118

Z powodu wyjazdu

odstąpię 2 pokoje z kuchnią z wszelkimi wygodami i elektrycznością przy tramwaju. Wiadomość w poczekalni tramwaj pabianickich u sprzedawcy gazet od godz. 11. (3110)

Za wypożyczenie

mi miliona mk. dam procent i mieszkanie z obsługą. Wiadomość: Radogoszcz, Książkiewicza 20. (3155d)

Dr. E. Mittelstaedt

Sienkiewicza 67. powrócił (p1219) choroby wewnętrznej i nerwowej. Godz. przyjęć 5-6 1/2, p. p.

ROBOTNICZY!

taniej niż na Piotrkowskiej, w tej samej cenie jak na starówce poleca gotowe ubrania nowe i używane polski sklep ubrań R. KEMPNY, ul. Namrot 41 róg Kilińskiego. 2865K

HACELE

Pierwszej Polskiej Fabryki HACELE „PODKOWA“ w Sosnowcu nieustępuje naj-
lepszym zagranicznym. Ceny konkurencyjne. Generalny reprezentator na b. Kongresówkę i Kresy Wschodnie: Tow. Techn. - Przem. „TECHNO RIENT“ Warszawa, ul. Je-
rozolimska № 17. (2629d)

Dr. Stanisław Przybylski

ginekolog

b. asystent profesora Roznera, Kadera ordynujący przez szereg lat w Francensbadzie ordynuje w tym roku w Krynicy w will „pod Orłem“ 2678K

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AAAA Obrączki ślubne, pierścionki, kolczyki, duży wybór gwarancja za złoto, zegary, zegarki najtaniej Brzezińska 10 Jan Placek. 6817-25

A.A.A. Kupuję meble, dywany futra, garderobę, maszyny do szycia płacę najwyższe ceny Łaznik Benedykta 28 m. 15 parter. 6777-8

Rower sprzedam tania Piotrkowska 178 Krzemieński. 6825-5

AA Meble sypialnie stołowe szafy łóżka stoły krzesła otomany kozetki krzesła wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przez dziecki Piotrkowska 108 6262-0

Kupię maszynę do szycia i gramofon nawet zepsuty w godzinach od 5 wiecz. do 8 Rawańska 49 m 37. 6919-4

A Meble sypialnego stołowego salonu szafy otomanę lustrzaną biurko zegar wyprzedam tania bile zaraz Piotrkowska 223-3. 6920-5

Sprzedam maszynę Singera ul. Sosnowa 17 sklep. 6862-2

Sprzedam dom murowany przy Rzgowskiej, dwa pokoje ogród owocowy i placę powód wyjazd do Ameryki, cena przystępna Rzgowska 63 Łabiński 6924-2

Sprzedam plac w dobrym punkcie przy fabryce wiad. Rzgowska 45. 6865-3

Maszynę, łóżka, otomanę, krzesła etażerkę, cytry wózek ciężarowy, srobsztak sprzedam zastać do 11-ej rano, wieczorem od 7 Przejazd 24-5 6925-1

Do sprzedania lekka elegancka kryta bryczka 1 węgierka para chomont nikiowane i 2 konny motor benzynowy. Wiadomość Aleksandrowska piwiarnia Nr 18. 6872-1

Z powodu wyjazdu do sprzedania wóz ciężarowy tania Konstanyńska Nr.66 Szczesniak. 6895-1

Sklep do sprzedania w dobrym punkcie z mieszkaniem w śródmieściu od zaraz. Oferty „R. D.“ 6895-1

Dobry lańcuchowy pies do sprzedania Łąkowa 21. Wiadomość u dozorey. 6908-1

Do sprzedania sklep z pracownią pończoch i trykotarzy duży lokal światło elektryczne duże okna wystawowe niedrogo bile zaraz Miłsza 34. 6957-1

Sprzedam szafę, materace, maszynę, kredens, komodę, wannę i różne meble. Krucza 4 m. 18. 6954-3

Dom o 4 mieszkaniach jest do sprzedania na Nowo-Lato mierskiej 11. Wiadomość u właściciela. 6955-1

Warsztat tkacki, ręczny do sprzedania 6-go Sierpnia 30 u dozorey. 6955-2

Sprzedam cytry amerykańską obejrzeć można od 2-4 Kilińskiego 76-25. 6935-5

Slicznych kilka domków w Łodzi sprzedam Rzgowska 73 (sklep). 6936-1

500,000 szukam pożyczki o warunki do umowy Rzgowska 73 (sklep). 6937-1

Sliczny sklep kolonialny sprzedam i rzeźniczy z mieszkaniem Rzgowska 73 (sklep). 6938-1

Sprzedam rower w dobrym stanie niedrogo ul. Ludwiki 25 Zieliński. 6941-2

Sprzedam dom w dzielnicy Kilińskiego. Wiadomość Kuluszki I. Sikorski. 6944-3

Sprzedam 2 domki z ogródkami i wolnemi zaraz mieszkaniami w Marysinie (Rada Pabjanicka) blisko stacji Marysin. Wiadomość Średnia 14 cukiernia. 6945-2

4 lustra „tremo“ stojące do sprzedania Piotrkowska 178 Krzemieński. 6947-4

Gospodarkę 32 morgową sprzedam z żywym i martwym inwentarzem Wiesz Popiń stacja Rogów Antoni Olezyk informacji udziela Gęsikowski Łódź Przejazd 59. 6949-2

Sklep spożywczy do sprzedania Bałuty ul. Nowo-Łągiwnicka 11. 6950-5

Bardzo tania sprzedam szafę łóżkową, otomanę pluszową i pafeton duży z płytami Słowiańska 23 m. 65. 6951-1

Różne:

potrzebna sklepowa do sklepu wędlin Gubernatorska 26. Wiadomość u gospodarza. 6915-2

A kuszerka Pipikowa przyjmuje zamówienia pań miejscowych i przyjezdnych. Piotrkowska 132 6751-8

uczennica klasy VI-ej udziela korepetycji Nawrot 21 m. 7. 6961-3

Pracownia obuwnicza J. Piotrowskiego Zgierska 7 poleca wszelkiego rodzaju i gatunku obuwia własnego wyrobu ceny przystępne przyjmuje się wszelkie obstalunki. 6749-9

Potrzebny zdolny sumienny trzeźwy stangret kawaler od zaraz Przejazd 22 Zakład pogrzebowy. 6890-1

Przyjmę na stancję 2 mężczyzn Pańska 99 m. 22. 6903-1

Pokój ciepły z meblami odstąpię z powodu zmiany interesu blisko stacji Kaliskiej Oferty do Rozwoju pod „Pokój“. 6932-1

Pokoju umeblowanego dla kawalera poszukuję zaraz lub od 1-go Zgłoszenia do apteki W-go Głuchowskiego Dzielna 6. 6934-3

Agenci solidni, inteligentni do zbierania ogłoszeń dla poważnego wydawnictwa poszukiwani. Tracewski Radwańska 6 do 10 rano. 6939-5

Młoda panienka poszukuje miejsca sklepowej lub do mleczarni, albo restauracji. Oferty do Rozwoju dla „A. P.“ 6946-3

Spółnika poszukuję do opiekarni Szosa Pabjanicka № 64. 6956-1

Dziewczynka do lekkiej roboty potrzebna Majer Kilińskiego 105. 6960-1

Zagubione dokumenty

Arndt Gustaw zagubił dokument zwolnienia z wojska wydany z 20 p. p. 6894-1

Adamowicz Stanisław zagubił paszport polski wydany w Łodzi. 6910-1

Plewa Jakób zagubił paszport rosyjski gm. Marlewicz pow. Kaliski. 6909-1

Kot Apolonja zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6926-2

Roman Walencki zagubił paszport pol. wydany w Rychwa le pow. Konin-tymczasowy. 6928-2

Kukulakowi Leonowi zaginęł dokument bezterminowego urlopu wydany w Łodzi. 6918-2

Wysoczyńska Anna zagubiła tymczasowy dowód osobisty wydany w ziemi Kieleckiej. 6914-2

Ramecki Stefan zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6913-5

Łuszczyński Antoni skradziono tymczasowe świadectwo demobilizacji wydane przez P. K. U 31 p. i dowód osobisty wydany przez gm. Łutomiersk. 6922-3

Ziegler Kurt zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6935-3

Skradziono portfel z różnymi dokumentami metryka urodz. wyrok na 2 1/2 miliona, oraz różne wartościowe kwity wydane na imię WL Budziejewskiego. 6940-1

Skradziono paszport niemiecki wydany w gm. Dobra na imię Berty Gust. 6942-5

Skradziono paszport niemiecki wydany w gm. Dobra na imię Hermana Gust. 6945-3

Kubiak Andrzej zagubił tymczasowy dowód osobisty wydany w Kutnie i książkę „Wiązka“ 6948-3

Cena ogłoszeń przed tekst, i w tekście 200 mk., zwyczajnie 60 mk., wśród drobnych 100 mk., nekrologi 120 mk., komunikaty 120 za wiersz nonpareolowy szenie 150 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 procent drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje administracja do godz. 6-ej; po 6-ej dolieży się 50 proc. Za nieterminowe wychođenje ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia „Rozwoju“ można zamawiać w Zg. u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.